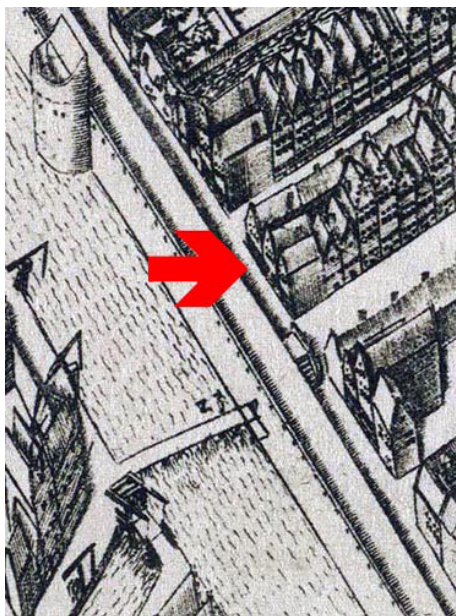

Het Wapen van Amsterdam

In 1608 werden vier huizen aan de Kluveniers Kay tussen 't Ruslandt en de Slijkstraat op naam gesteld van Hendrik Willemsz Brouwer, die er een rosmolen voor "brouwkoren" (gerst) wilde vestigen. In 1622 werd voor dezelfde locatie Abraham Jansz. vermeld als brouwer van Het Amsterdamsche Wapen. Die werd in 1627 opgevolgd door Jan Jacobsz. Granaat. Zij waren beiden pachter of zetbaas, want H.W. Brouwer bleef eigenaar van het complex tot de verkoop in 1631. Daarna volgden in hoog tempo nieuwe eigenaren elkaar op, waarvan menigeen het complex wist uit te breiden door aankoop van naburige percelen.

De kaart van Pieter Bast van 1597 laat zien dat op deze plek dan drie huisjes aan de burgwal staan. Op de kaart van Cornelis Anthonisz van 1544 tenslotte is dit nog gebied van kloosters. 't Rusland is dan de scheiding tussen het St. Ursulaklooster en dat van de Oude Nonnen. Op de kaart van Balhasar Florisz in de versie van 1647 staat de

brouwerij met zijn walinrichting afgebeeld.

Op de tekening op pag.3 historiseert Gerrit Lamberts verder op het thema brouwerij. Over de weg loopt een watergoot van gracht naar brouwerij en voor de wal ligt een waterschip. Daarop staan twee knechts het water op te pom-

- ◀ *Op de kaart van Pieter Bast (1597) staan hier nog drie huisjes aan de Kloveniersburgwal*
- ▶ *Op de kaart van Berckenrode (2e druk 1647) zijn die gesloopt voor een grote brouwerij*

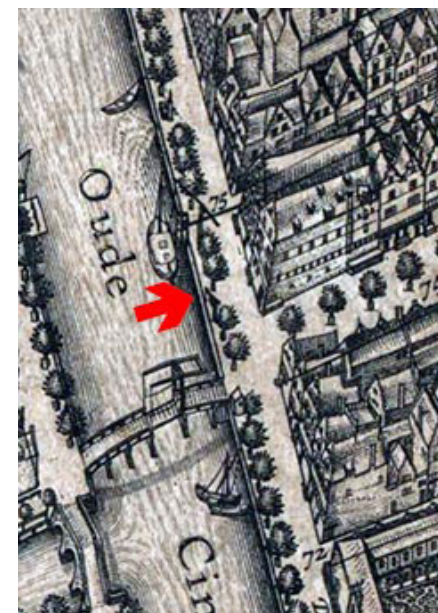
pen naar de watertank aan het begin van de goot.

In 1758 kocht Gerrit Braamcamp de twee brouwerijpanden tussen Rusland en Slijkstraat. Hij liet ze grondig verbouwen tot een groot logemen, dat in 1771 openging. Het telde 30 kamers en stak al snel het chique Oudezijds Heerenlogement naar de kroon.

Een maand na opening van het etablissement overleed Braamcamp en zijn zetbaas Reynier Welters moest de zaak alleen runnen. Welters was tot 1771 logementhouder van Het Rondeel geweest, dat gestopt moest worden wegens bouwvalligheid.

In 1809 zien we het logement aangeprezen als luxe verblijf voor veeleisende gasten. Men houdt ook "open tafel" wat waarschijnlijk betekent dat het restaurant ook niet-residente gasten ontving. Onder de gasten telt men daadwerkelijk vorstelijke personen, bijv. in 1781 Zijne Keizerlijke Majesteit Josephus II, die incognito reisde als Graaf von Falkenstein. Er worden ook veilingen gehouden van manufacturen, porceleinen, pendules, goud- en zilverwerken.

Op het schilderij op de omslag fantaseert kunstenaar Jan Spaan al in 1767 over de hoge gasten die binnenkort hier zouden neerstrijken. Voor beide ingangen kwamen koetsen aan om gasten af te leveren, één zelfs met zes paarden ervoor (prins of nog hoger!). Bovendien is er blijkbaar een steiger om over water te arriveren. Wat opvalt is dat er twee ingangen aan de Kloveniersburgwal waren.

In 1942 herdachten de 500 personeelsleden van de firma P. Proost & Zn dat het 300 jaar geleden was dat de oprichter van het bedrijf, de Duitser Hendrik Brandt, de poorterseed in Amsterdam aflegde en in de Warmoesstraat zijn boekbinderij en kerk-boekhandel opzette. Hij nam zijn oomzegger Joannes Brandt in de zaak, die deze vanaf 1814 voortzette als J. Brandt & Zn. Hij was het die als nevenactiviteit begon met de verkoop van papier, aanvankelijk bijbeldruk, d.i. een heel dunne maar sterke papiersoort ($\pm 60-65\text{g/m}^2$) voor het drukken van hanteerbare bijbels met meer dan 1000 pagina's. In 1823 kwam een schoonzoon van Joannes in de zaak, de Leeuwarder

- ▲ *Kloveniersburgwal ter hoogte van brouwerij Het Amsterdamsche Wapen, met een waterschuit die zijn lading naar binnen overpompt*
- *Een foto uit 1910 waarop te zien is dat er op het Rusland een nieuwe ingang gecreëerd is en tegelijk een der ingangen aan de burgwal verdwenen is*

Pieter Proost, die na de dood van Joannes het roer overnam. In 1848 wijzigde de firmanaam opnieuw en nu in P. Proost & Zn. In 1870 nam de firma het pand aan het Rusland in gebruik, nadat het logement Het Wapen van Amsterdam op die stek failliet was gegaan. Op de foto uit 1910 hieronder zien we dat de dubbele ingang aan de burgwal gewijzigd is. Het dak verkeert dan in een tussenstaat. Van 1942 tot 1987 was het gebouw Het Wapen van Amsterdam het domein van papiergroothandel Proost & Brandt. Deze combinatie was voortgekomen uit de bijbel-, boekdruk- en inbindactiviteiten van de firma's Brandt en later Proost in hetzelfde gebouw. In die periode werd het dak vervangen door dat wat op de foto op pag.4 (rb) te zien is en dat opeens plaats bood aan twee volwaardige kantoorverdiepingen (en de kantine; foto, pag.4 lo). In 1984 besloot de firma

te verhuizen naar Diemen, wat in 1987 eindelijk werd geëffectueerd. De directie die de activiteiten in 1942 voortzette, waren nazaten van de grondleggers van de combinatie.

Vandaag is het gebouw op de hoek een dependance van het Radisson Hotel, verderop in het Rusland. In het gebouw “Het Wapen van Amsterdam” kwamen 70 kamers met allerlei voorzieningen voor zakelijke conferenties e.d. Tussen de hoofdvestiging aan de overkant en deze dependance loopt een tunnel. SAS heeft naar zeggan f75 miljoen aan de verbouwing gespendeerd. De opening was in 1990.

Het Wapen van Amsterdam is rijksmonument #3041. Het handelt dan om het uiterlijk dat het resultaat was van de verbouwing tot logement in 1771. Het vernieuwde dak is blijkbaar geaccepteerd...

- ▲ *In de verbouwing tot hotel is het dak nog verder uitgebouwd*
- ◀ *De in het dak gemaakte kantoerverdieping met kantine van Proost & Brandt*
- ▼ *De steen in het fries boven de ingang in het Rusland*

